

SANT BALDIRI DE TABALLERA

SITUACIÓ

L'ermita de Sant Baldiri de Taballera es troba dintre del terme municipal del Port de la Selva, en el Massís del Cap de Creus, declarat Parc Natural des del 1998.

DIFICULTAT, DISTÀNCIA I TEMPS

És una excursió fàcil, amb algunes pujades. El darrer tram es fa per un corriol que pot presentar alguna dificultat. Des del començament del camí dels Masos fins a l'ermita hi ha uns 5 Km i tardarem uns 50 minuts anant a peu. Si pugem des del poble pel Camí de la Costa cal comptar amb 6 minuts més.

DESCRIPCIÓ I NOTES HISTÒRIQUES

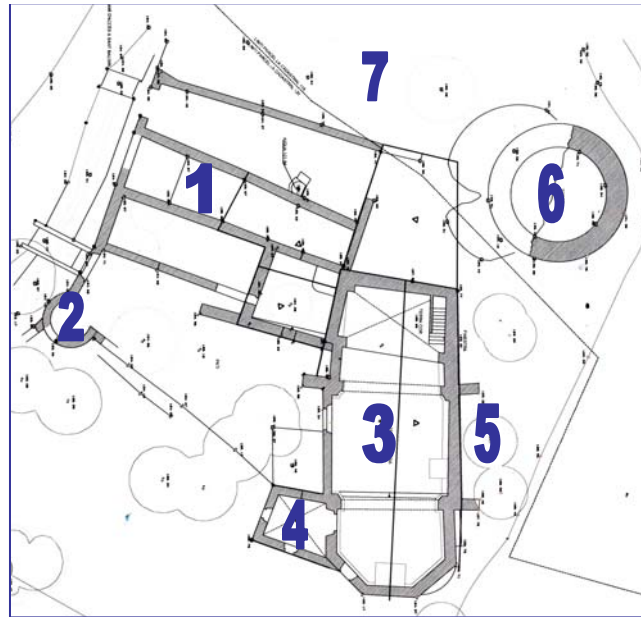
Sant Baldiri és un conjunt format per diferents edificis que originàriament formaven un clos. Apareix repetidament en la documentació relacionada amb el Monestir de Sant Pere de Rodes i dels Comtes d'Empúries. L'activitat d'aquesta ermita s'entén com la del centre religiós i econòmic de les muntanyes del Cap de Creus. Arran de les excavacions arqueològiques podem dir que Sant Baldiri va ser habitat continuament des del s. VI fins a finals del s. XIX.

PROTECCIÓ

El conjunt està declarat Bé Cultural d'interès Local (BCIL) i la torre de defensa, Bé Cultural d'Interès Nacional (BCIN).

DARRERES INTERVENCIÓNS

L'Ajuntament del Port de la Selva va iniciar la rehabilitació i consolidació del conjunt, que estava en un procés de degradació molt avançat, l'any 2004 gràcies a un projecte de cooperació europea INTERREG finançat amb els fons FEDER, amb la col.laboració de la Diputació de Girona i de la Generalitat de Catalunya.

1. Casa del capellà i dependències annexes
2. Ponts i mur de tancament
3. L'església
4. Sagristia
5. Àrea sepulcral
6. Torre de defensa
7. Antic cementiri

1. Casa del capella i dependències annexes

Trobem 5 espais clarament diferenciats. Són construccions d'arquitectura popular, amb moltes modificacions. No podem assegurar la funció de cada espai, però sabem que hi ha la casa del capellà, amb un accés a la torre de defensa, un pati empedrat i un pou. El 1787, data de la Cèdula Reial de Carles III que dona al Port de la Selva el títol de vila, amb la conseqüent segregació de la Selva de Mar, es fa un recompte de la població i apareix visquent a Sant Baldiri el capella i la criada. Les darreres intervencions arquitectòniques són del 1849 segons Montsalvatge.

2. Ponts i mur de tancament

Sant Baldiri es va construir en una vall arrecerada, propera al mar, amb aigua abundant, terres fèrtils per cereals i vinya, amb una carrerada propera (demostrant un pas més o menys continuat de bestiar) i comunicava amb el camí que anava de Cadaques a la Selva de Mar. Sant Baldiri no era només una església sinó el temple de la gent dels voltants que avisava en cas d'atacs sobtats i un lloc on hi vivia gent. Estava protegit per un mur que tanvaca el clos amb una petita torre de vigilància que controlava el camí i les dues portes d'accés al conjunt. Una d'accés públic que comunicava amb un pati que portava a l'entrada de l'església i una altra que comunicava amb el pati empedrat de la casa del capellà. Les dues portes comunicaven amb el camí a través de dos ponts d'arquitectura popular que passaven per sobre d'una canalització d'aigua que baixava de la muntanya i anava cap a la ribera de Talabre.

3. L'església

Aparex repetidament en la documentació del s. X, relacionada amb el Monestir de Sant Pere de Rodes. Té una doble advocació, la de Sant Baldiri, Sant d'origen carolingi i Sant Joan, advocació dels primers cristians. Trobem una superposició d'estructures de diferents èpoques. La darrera església, es va beneir el 1733. Anterior a aquest temple hi havia una altra església probablement del s. XVI-XVII i a sota una església d'origen prerromànic del s. X amb reformes al s. XIV. Les excavacions arqueològiques han posat al descobert l'església prerromànica, possiblement amb dos absis i dues naus. A la paret exterior nord, podem veure el parament exterior del mur amb l'absis antic, dues portes d'accés a una zona sepulcral i rengleres d'opus spicatum al mur.

4. Sagristia.

Les sagristies apareixen a partir del s. XVI, arran de la complexitat cada vegada major de la liturgia cristiana, per guardar utensilis i robes. Coincidiria amb les reformes del s. XVI-XVII

5. Àrea sepulcral

Al costat nord de l'església podem veure en la paret les diferents ampliacions de la nau de l'església. També trobem una àrea que va ser un cementiri, articulat amb diferents passadissos i estructures. Les excavacions arqueològiques han trobat diferents tipologies de tombes, de diferents èpoques. Una de les tombes va aparèixer amb un tractament més ric, amb una construcció al voltant, amb opus spicatum al mur.

6. Torre de defensa

Es construeix al 1558, pel mestre de cases Bartomeu del Mar, per vigilar l'accès marítim pel Gou. Aquesta fortificació neix al mateix temps que moltes torres de vigilància i defensa de la costa per protegir la població de la pirateria. Tot i que hi ha dades d'incursions pirates del s. IX i XI, és a partir del s. XIV fins el s. XVIII que el Cap de Creus és fortament castigat per la pirateria, amb nombrosos saquejos.

7. Antic cementiri

Segons la tradició oral la zona del davant de la torre era el cementiri de Sant Baldiri. Les excavacions arqueològiques han demostrat que no es tracta de cap àrea sepulcral. Les troballes han posat al descobert un seguit d'estructures agrícoles altmedievals, amb material ceràmic de diferents èpoques, el més antic del s. VI.

Recomanacions:

Per fer excursions a peu durant els mesos d'estiu intenteu evitar les hores de més calor

Utilitzeu protecció solar

Porteu aigua. No trobareu cap punt d'abastament d'aigua pel Massís del Cap de Creus.

Porteu gorra i calçat adequat.

No sortiu dels camins senyalitzats.

No deixeu escombraries per la muntanya ni els camins.

Disfruteu de les olors de les plantes i del paisatge.

El Port de la Selva

Cap de Creus-Serra de Rodes

itinerari

Sant Baldiri de Taballera

AJUNTAMENT DEL PORT DE LA SELVA

Regidories de Medi Ambient i Turisme

turisme@portdelaselva.net

www.portdelaselva.net